Lied oor Niemandsland.
MEMO

LETTERLIK

Vraag 1.

1.1. Evert. (1)
1.2. ‘n Krygsgevangene. (1)
1.3. Hulle het die dorp in twee gesny met ‘n nuwe grenslyn. (2)
1.4. 'n Hele ry huise langs die hoofstraat sloop. (1)
1.5. ‘n Jaar. (1)
1.6. ‘n Doringdraad. (1)
1.7. Wagte. (1)
1.8. In die hart van die dorp. (1)
1.9. Omgeploeg en gelykgehark. (2)
1.10. Sodat spore kon wys. (1)
1.11. ‘n Trein. (1)
1.12. Sy ma. (1)
1.13. Gehuil. (1)
1.14. Evert het wit om sy mond geword. (1)
1.15. Na die plein. (1)
1.16. Hy het daar gaan staan en sy gesig na die ander kant gedraai. (2)
1.17. Hy is geskiet. (1)
1.18. Vyf jaar. (1)
1.19. Hy het gedog hy gaan met Anna te trou. (1)
1.20. Nee. Nóg daardie aand nóg die dae daarna het Evert weer van haar gepraat. (2)
1.21. Sy moeder het haar naam nie een maal genoem nie. (1)
1.22. In ‘n fabriek. (1)
1.23. Agter die stasie. (1)
1.24. Hy het aan die rand van die plein gaan staan en na die huise aan die anderkant gestaan en kyk. (2)
1.25. 'n Week na Evert se terugkeer het. (1)
1.26. ‘n Meisie. (1)
1.27. Sy het gesê Anna is verloof aan 'n ander man. (2)
1.28. Hy het die kombuisdeur oopgeruk en gewys dat die meisie moet gaan. (2)
1.29. Sy kitaar. (1)
1.30. ‘n Spyker. (1)
1.31. Hulle gooi klippe en hulle vloek die mense aan die ander kant. (2)
1.32. “Julle begin hulle nou al haat.” (1)
1.33. Bitter. (1)
1.34. Sy het begin huil. (1)
1.35. As sy eers 'n kleinkind in haar arms kan hou. (2)
1.36. Sy kitaar. (1)
1.37. Hulle het hul gewere dreigend gelig. (1)
1.38. “My meisie is aan die ander kant.” (1)
1.39. Hy het gesê dat nie omgee nie en dat sy nou Evert se vyand is. (2)
1.40. 'n Ander provinsie. (1)
1.41. Hy het dit gehaat. (1)
1.42. Die mense van die dorp waar hy gestasioneer was. (1)
1.43. “Ek respekteer mos jul heining.” (1)
1.44. Hy het sy kitaar omgeswaai en dadelik 'n wysie uit die snare begin slaan. (2)

1.45. Dit was Anna se lieflingslied. (1)
1.46. Die een wag het weer gedreig, maar sy maat het gelag. (2)
1.47. Hulle het vir ‘n oomblik na hom toe gekyk maar dan weer hulle gesigte weggedraai. (1)
1.48. Die wagte het Evert gespot. (1)
1.49. Toe dit donker word. (1)
1.50. Die mense het aan die rand van die plein versamel. (1)
1.51. Voor die vuur. (1)
1.52. Hy het haar met 'n vreemde glimlag aangekyk. (1)
1.53. Hy het hy gesê dat hy sal trou met wie sy ma ook al wil. (1)
1.54. Hy het weer in die sneeu gaan stan en sy kitaar gespeel ene gesing. (3)
1.55. 'n Meisie het aangestap gekom. (1)
1.56. Rooi. (1)
1.57. Sy het twee vlegsels gehad wat weerskante van haar gesig gehang het. (2)
1.58. Naby of digby die draad. (1)
1.59. Sy het saam met hom gesing. (1)
1.60. Die wagte was verstom en geskok en het nie geweet wat om te sê nie. (1)
1.61. Die dorpenaars het bymekaar gekom en gewied tewrwyl hulle na hulle sang geluister het. (2)
1.62. Die pyn, seer, verlang en onmoontlik verlangde vreugde. (4)
1.63. Hy het haar bedank oor die wagte. (1)
1.64. Sy het gekom. (1)
1.65. Die wagte het op hulle geskree en hulle beveel om terug te gaan. (2)
1.66. Hy het vir haar gesê dat die dorp eendag weer een sal wees en dan, miskien, kan hulle kinders trou. (2)
1.67. Dat die Here oor haar sal waak. (1)
1.68. Sang het niemandsland oorkruis. (1)

NIE-LETTERLIK

Vraag 2.

2.1. ‘n Krygsgevange is iemand wat gedurende ‘n oorlog deur die vyand gevangene gehou word. (2)
2.2. Die woord “gesny” is baie goed gebruik want dit wys hoe brutaal en geweldadig hulle die dorp geskei het. (2)
2.3. Hulle wil sien as enige iemand van die een kant na die ander kant oorgaan sodat hulle hulle kan soek en skiet. (2)
2.4. Die skeiding wat hulle opgerig het wat mense se dood veroorsaak, beide omdat hulle van geliefdes geskei is en omdat hulle geskiet sal word as hulle daaroor probeer kom, lyk lelik en staan alleen in die middel van die wit sneeu. (2)
2.5. Sy voel jammer vir Evert omdat sy weet dat Anna, sy geliefde, aan die ander kant van die skeiding is en sy self het deur ‘n baie moeilike tyd gegaan met die aanwesigheid van die wagte wat tien teen een baie geweldadig en genadeloos was met die dorpenaars toe hulle die skeiding opgerig het. (6)
2.6. Die dorp het verander. Die dorp se uitleg het verander terwyl hy weg was. (2)
2.7. Woede, haat, ontsteltenis, ens. (2)
2.8. Hulle was albei angstig want sy ma het geweet wat op hom wag en Evert het nie geweet wat om te verwag nie. (2)
2.9. Hulle het vinnig daarnatoe gegaan en Evert wou met sy eie oë sien wat sy ma hom vertel het. (2)

2.10. Sy geliefde, Anna, was aan die ander kant. (1)
2.11. As enige iemand probeer om van die een kant na die ander kant toe probeer oorloop word hulle geskiet. (2)
2.12. Hy was vir vyf jaar betrokke in ‘n oorlog waar hy gruwelike dinge gesien het en hy was vir ‘n deel van die vyf jaar toegesluit. (2)
2.13. Hy verlang na sy meisie, Anna. (1)
2.14. Sodat hy van Anna kan vergeet. (1)
2.15. Sy wou Evert probeer oorreed dat die mense aan die anderkant sleg is en dat Anna dus ook sleg is, dus is dit onnodig dat hy so na haar verlang. (2)
2.16. Mense wat saam gegroepeer word ontwikkel ‘n eie identiteit en as dit anders is as ander groepe s’n begin hulle die ander groepe haat. (2)
2.17. Sy wil weet sy het ‘n angeslag. (1)
2.18. Waar die mense loop is dit ‘n vuil pappery maar op die plein waar niemand mag loop nie is dit skoon en wit. (2)
2.19. Hy het aan ‘n plan gedink. (1)
2.20. Sy het nie geweet wat gaan gebeur nie. Sy het moontlik gedink hy gaan probeer oorgaan na die anderkant toe. (1)
2.21. Hy wou nie hê die wagte moes dink dat hy wil probeer ontsnap na die ander kant toe nie. Hy wou nie aggresief voorkom nie. (1)
2.22. Die wagte het hulle gewere op Evert gerig om hom te skiet as hy sou probeer om na die ander kant oor te gaan. (1)
2.23. Hulle gee nie om dat sy geliefde aan die ander kant is nie. (1)
2.24. ...
a) Hy gee nie om oor die hele situasie nie want dit gaan hom nie aan nie. (1)
b) Onwaar, hy doen verpligte diensplig want hy haat sy twee jaar diensplig. (2)
c) Hy haat dit om diensplig te doen en omdat hy die mense van die dorp met sy diensplig assosieer haat hy hulle. (3)
2.25. Die skaduwees teen die muur lyk blou direk na die son gesak het. Dit kan wees as gevolg van die sneeu. (1)
2.26. Hy wys hulle daarop dat hy nie sal probeer om na die ander kant toe te gaan nie. Hy het agting vir hulle outotiteit. (1)
2.27. Hy het gehoop Anna sal dit hoor en die wysie herken en na hom toe kom. (1)
2.28. Hy het nie gedink Anna sal kom nie. Hy het Evert eintlik gespot. (1)
2.29. Die doringdraadbolle is aanmekaar en ineengedraai. (1)
2.30. Die mense het hulle gesigte, wat nie mooi sigbaar was nie, na hom toe gedraai maar dan weer weggedraai. (1)
2.31. Hy was onseker en bang. (2)
2.32. Hy het ongemaklik gevoel en wou wegkom van die wagte. (1)
2.33. Hy was ontseld omdat Anna nie gekom het nie en hy het letterlik koud gekry omdat dit winter is. (2)
2.34. Sy het geweet hy gaan nie opgee voor Anna na hom toe gekom het nie. (1)
2.35. Hy wil Anna net nog een keer sien daarna sal hy trou met wie sy ma wil hê hy moet trou. (1)
2.36. Die gewere is opgelig sodat die lope daarvan op hom gerig is. (1)
2.37. Hy was bang en senuweeagtig dat Anna salk nie sou kom nie. (1)
2.38. Dit is baie effektief want die woord “laai” sinspeel op die oorlogsomstandigehede maar hier het dit ‘n postiewe betekenis. (2)
2.39. Nee, sy het stadig geloop asof sy sukkel. (1)
2.40. Uitstekend, want dit simboliseer alles wat verkeerd is omtrent die hele situaise van die skeiding en die geweld en alles wat daarmee gepaard gaan. (2)

2.41. Hy hoef nie af te kyk om die akkoorde te speel nie en hy hoef nie te gedink het om die liedjie se woorde te sing nie. (2)
2.42. Sy voel ook soos hy oor die hele situasie, sy mis hom ook. (1)
2.43. Ten spyte van die haaglike omstandighede waarin hulle hulleself bevind wys Evert en Anna dat hulle nog steeds dieselfde oor mekaar voel deur te sing en die wagte se teenwoordigheid het dit nie beïnvloed nie.
2.44. Die dorpenaar wat versamel het en staan en saamwieg voel presies dieselfde soos Evert en Anna. (2)
2.45. Die wagte het nie daarvan gehou dat Evert en Anna nog steeds gevoelens vir mekaar het, ten spyte van hulle teenwoordigheid en die skeiding wat hulle veroorsaak het nie. (2)
2.46. Die mense het nog lank gepraat oor hoe iemand wat by die heining gestaan en sing het, omdat hy hartseer was oor sy meisie wat aan die ander kant was, toe verede in sy hart gekry het en dit het almal wat dit gehoor het ook vrede gegee. (4)

Vormaspekte

Vraag 3.

3.1. Alomteenwoordige verteller. (1)
3.2. Liefde oowrin alles. Mense kan geskei word maar nie hulle gevoelens nie. Die brutale werklikheid van oorlog. Die negatiewe uitwerking van oorlog. (2)
3.3. Morbied aan die begin met so ‘n bietjie verligting en hoop aan die einde. (2)
3.4. Dit is die heeltyd donker of die son is aan die ondergaan. Dit simboliseer die morbiede en depresiewe gevoelens van die mense. Dit is ook winter en in die winter is alles dood. Dit verwys na die gevoel van dood wat die mense ervaar as gevolg van die die skeiding. Mense, families, vriende en geliefdes is geskei as gevolg van die verdeling en dit is asof hulle mense aan die dood afgestaan het. (5)
3.5. Evert se sang aan die einde van die verhaal is simboliek van hoop en liefde. Niks of niemand kan liefde keer nie, nie een ‘n geforseerde skeiding of ‘n heining nie en solank daar hoop is, is alles nie verlore nie. (5)
3.6. Anna lyk soos ‘n onskuldige, slagoffer met die twee vlegsels en die rooi rok. Die mense van die dorp is onskuldig en is geweldadig van mekaar geskei. Hulle is ook slagoffers van ‘n oorlog wat nie hulle s’n is nie. (5)
3.7. Anna, Evert en die dorpenaars op die einde. (3)
3.8. Die wagte en Evert se ma. (2)